Uitspraak Commissie van Beroep 2011-10 d.d. 10 november 2011
(prof. mr. A.S. Hartkamp, voorzitter, mr. C.A. Joustra, drs. P.H.M. Kuijs AAG, mr. F.H.J. Mijnssen en mr. F.P. Peijster, leden, en mr. M.J. Drijftholt, secretaris)

Samenvatting

Variabele rente. Wijze opbouw rente. Tijdstip wijzigen rente. Bevoegdheid beperkt door maatstaven van redelijkheid en billijkheid.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in hoger beroep

1.1 Belanghebbende heeft bij een op 6 mei 2011 door KiFiD ontvangen beroepschrift op de voet van artikel 22.1 van het Reglement Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (Reglement Geschillencommissie) in verband met artikel 5 van het Reglement Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening aan de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (Beroepscommissie) een uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (de Geschillencommissie) van 14 april 2011 ter toetsing voorgelegd.

1.2 Belanghebbende heeft bij brieven van 16 mei 2011 en 23 juli 2011 nog stukken in het geding gebracht.

1.3 De bank heeft bij verweerschrift van 27 mei 2011 verzocht belanghebbende niet ontvankelijk te verklaren in zijn beroep. Nadat de voorzitter van de Beroepscommissie aan de bank had doen mededelen dat de waarde van het geschil meer dan het in art. 5.1 van het reglement van beroep genoemde bedrag van € 25.000 beloopt, heeft de raadsman van de bank bij brief van 30 juli 2011 verweer gevoerd tegen de inhoud het beroep.

1.4 De Beroepscommissie heeft het hoger beroep mondeling behandeld op 22 augustus 2011. Beide partijen waren aanwezig.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Beroepscommissie naar de aan deze uitspraak gehechte uitspraak van de Geschillencommissie.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 De Beroepscommissie gaat op grond van:
- hetgeen de Geschillencommissie onbestreden heeft vastgesteld,
- de niet of niet voldoende weersproken inhoud van de stukken van het geding en
- hetgeen bij de mondelinge behandeling is gebleken,

uit van het volgende:

(i) Belanghebbende heeft bij akte van 28 december 2007 met de bank een overeenkomst van een door hypotheek gedekte geldlening gesloten ter zake van een bedrag van f 181.500,00.

(ii) De lening is aflossingsvrij.

(iii) In de overeenkomst is onder het hoofd "Algemene voorwaarden", het volgende bepaald:

De volgende algemene voorwaarden zijn van toepassing op deze geldlening.

- De Algemene bankvoorwaarden (...).
- De Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X 2005.

(iv) In de akte is onder het hoofd "Rentetype" bepaald:

Variabele rente, zoals bedoeld in de hierna vermelde Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X 2005.

(v) In de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X 2005 is onder het hoofd: "C. Bijzondere voorwaarden voor diverse vormen van rente en aflossing" het volgende bepaald:

"Naast de hiervoor (…) vermelde voorwaarden gelden de volgende voorwaarden als de desbetreffende rente en/of aflossingsvorm met u is overeengekomen."

Vervolgens is in de artikelen 19 tot en met 28 een aantal rentetypes / aflossingsvormen opgenomen en uitgewerkt.

(vi) In artikel 19 onder: "Variabele rente" is het volgende bepaald:

a. De rente kan door de bank altijd worden gewijzigd.
b. U mag altijd zonder vergoeding vervroegd aflossen.
c. In afwijking van artikel 14 en naast de hiervoor in artikel 15 genoemde gevallen kan de bank de geldlening altijd opzeggen met een opzeggingstermijn van drie maanden. Na afloop van die termijn moet u de geldlening rente en kosten integraal voldoen aan de bank.

(vii) In artikel 20 is onder "Basis Euribortarief" een andere regeling opgenomen voor rentevergoeding. Ter zake van dit rentetype is onder meer bepaald dat de bank de rente per rentevastperiode vaststelt op basis van het Euribor tarief.

3.2 De Beroepscommissie begrijpt de vordering van belanghebbende in eerste aanleg aldus dat hij zich op het standpunt stelt dat de door de bank over de lening in rekening gebrachte rente dient te worden verlaagd met een bedrag van gemiddeld € 2.500,-- per jaar. De Geschillencommissie heeft onbestreden vastgesteld dat in dit geding de vraag aan de orde is of belanghebbende op grond van de inhoud van de door hem met de bank gesloten overeenkomst van geldlening en de daarop van toepassing zijnde algemene voorwaarden, er redelijkerwijs vanuit mocht gaan dat het tarief van de door de bank aan hem in rekening te brengen rente rechtstreeks gekoppeld zou zijn aan het zogeheten 1-maands Euribor tarief, in deze zin dat belanghebbende mocht verwachten dat het door hem verschuldigde rentetarief niet alleen de stijging van die rente, maar ook een eventuele daling van die rente evenredig zou volgen.

3.3 De Geschillencommissie heeft de vordering van belanghebbende afgewezen. Daartoe heeft de Geschillencommissie samengevat het volgende overwogen.

- Volgens de van toepassing zijnde algemene voorwaarden was de bank te allen tijde bevoegd het rentepercentage met onmiddellijke ingang te wijzigen. De aan belanghebbende in rekening te brengen rente was niet gekoppeld aan het Euribor tarief.
- De aan belanghebbende in rekening gebrachte rente heeft zich anders ontwikkeld dan het 1-maands Euribor tarief. Dit was een gevolg van de situatie op de geld- en kapitaalmarkt en van andere omstandigheden.
- Van de bank kan niet worden verlangd dat zij inzicht geeft in de wijze waarop zij de in rekening gebrachte rente berekent.
- Inherent aan het gekozen renteregime is onzekerheid over de exacte ontwikkeling van de maandtermijnen. Belanghebbende was echter steeds vrij zonder vergoeding over te stappen op een ander renteregime of naar een andere geldverstrekker.
- De bank kan niet worden verweten dat belanghebbende ervan is uitgegaan dat de overeengekomen variabele rente zich op dezelfde wijze zou ontwikkelen als bij eerder afgesloten leningen.
- Niet gebleken is dat de bank heeft gehandeld in strijd met de uit redelijkheid en billijkheid voortvloeiende eisen.

4. De ontvankelijkheid van het beroep

Belanghebbende heeft in eerste aanleg aangevoerd dat de bank hem een te hoge rente in rekening brengt. In de jaren 2008 en 2009 heeft de bank aan belanghebbende, naar zijn mening, € 5.000,-- te veel aan rente in rekening gebracht. Aangezien een geldlening als de onderhavige geruime tijd, in ieder geval meer dan tien jaar, pleegt te lopen, is aannemelijk dat de door belanghebbende gestelde schade het in art. 5.1 Reglement van beroep bedoelde bedrag van € 25.000,-- zal overstijgen. Belanghebbende moet daarom in zijn beroep worden ontvangen.

5. Beoordeling van het beroep

5.1 In zijn beroepschrift heeft belanghebbende als grief aangevoerd dat art. 20 van de door de bank gebruikte Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen 2005 van toepassing is.

5.2.1 Tegen het standpunt van belanghebbende voert de bank aan dat art. 19, niet art. 20, van De Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X 2005 van toepassing is.

5.2.2 Zoals hiervoor onder 3.1 sub (iv) is vermeld houdt de overeenkomst in dat onder rente moet worden verstaan: "Variabele rente" zoals bedoeld in De Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X 2005. Aldus verwijst de overeenkomst naar het hiervoor in 3.1 onder (v) vermelde art. 19 van deze algemene voorwaarden.

5.2.3 Beantwoord moet dan worden de vraag of belanghebbende dit ook heeft begrepen of behoren te begrijpen. Voor de beantwoording van deze vraag komt het erop aan welke betekenis belanghebbende in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs aan de vermelde bepalingen in de overeenkomst mocht toekennen en op hetgeen hij te dien aanzien redelijkerwijs van de bank mocht verwachten.

5.2.4 Beoordeeld naar deze maatstaf heeft belanghebbende de bedoelde bepalingen bezwaarlijk anders kunnen opvatten dan dat wat de te vergoeden rente betreft art. 19 en niet een andere bepaling betreffende rentevergoeding en dus ook niet art. 20 geheel of ten dele van toepassing zou zijn.

5.2.5 Uit hetgeen hiervoor is overwogen volgt dat de onderhavige bepalingen in de overeenkomst en in de van toepassing zijnde algemene voorwaarden, in de zin van art. 6:238 lid 2 duidelijk en begrijpelijk zijn.

5.3.1 Voor zover in de door belanghebbende aangevoerde grief tevens ligt besloten dat zij is gericht tegen rechtsoverwegingen 5.3 en 5.4 van de Geschillencommissie faalt zij.

5.3.2 Van de bank kon en kan niet worden gevergd dat zij aan belanghebbende een specificatie zou verschaffen of verschaft, die inzicht zou geven of geeft in de wijze waarop de door de bank aan belanghebbende in rekening gebrachte rente was of is opgebouwd. Nu belanghebbende de lening kon opzeggen stond het de bank op grond van het beding dat zij bevoegd was de rente op een door haar gewenst tijdstip te wijzigen, vrij naar eigen inzicht de in rekening te brengen rente vast te stellen. De bevoegdheid hiertoe is in zoverre beperkt dat de bank niet een rente in rekening zal mogen brengen die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Er zijn echter geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken die aannemelijk doen zijn dat hiervan in dit geval sprake is.

6. Slotsom

De Beroepscommissie komt tot de slotsom dat de bestreden beslissing juist is zodat zij moet worden gehandhaafd.

7. Beslissing

De Beroepscommissie handhaaft de bestreden beslissing van de Geschillencommissie.